

Wijzer

‘Wie loopt er weg met Maria?’

Peter Denneman smm

Onder deze titel komen op vrijdag 22 maart ruim zestig personen naar de Universiteit van Tilburg om deel te nemen aan het symposium bij gelegenheid van het verschijnen het boek *Maria en Mariaverering in cantieken van Montfort* van Wiel Logister smm. Het is zijn 4de boek in de lijn van de spiritualiteit van Montfort. Die dag is ook de presentatie van de CD met 10 *Mariacantieken van Montfort*.

nummer 1 - april 2019

Veel aandacht in woord en beeld voor het symposium ‘Wie loopt er weg met Maria?’ en het daarbij verschenen boek en CD. Foto’s zijn gemaakt door Jasper Jaspers. Verder natuurlijk aandacht voor onze 4 jubilarissen. Het generaal bestuur houdt ons op de hoogte van hun zendingsjaar in Latijns-Amerika en de Cariben. Helaas zijn er ook natuurrampen te melden in gebieden, waar montfortanen werken. We eindigen als altijd met Wijzertjes.

redactie:

Peter Denneman, Ben Faas, John van Oss, Marian Claeren

Na aanmelding en het kiezen van 2 workshops wandelen de deelnemers naar het auditorium waar de inleidingen worden gehouden. Hier opent om tien uur dagvoorzitter Arnold Smeets (TST Luce) deze studie- en inspiratiedag, zoals hij dit symposium noemt.

Als eerste spreker nodigt hij dr. **Charles Caspers** (Titus Brandsma Instituut Nijmegen) uit. Onder de titel *Maria, koningin van de hemel* schetst hij in woord en beeld dat Maria vooral na de Reformatie welhaast een goddelijke status geniet. Zij immers is in staat om God te vertederen en zijn oordeel over de zondige mensheid te verzachten. Gevolg is dat talrijke gelovigen eerder tot Maria dan tot God bidden. Het beeld van O.L.V. van het Heilig Hart toont dan ook het kind Jezus dat weliswaar naar zijn eigen hart wijst, maar nog duidelijker naar het hart van Maria achter

hem. Ook al komt er eind 19de eeuw vanuit Rome een ‘beeldverbod’, gelovigen blijven zich meer direct richten tot de persoon van Maria dan tot ‘Maria in relatie tot het hart van haar zoon’. Het is waar dat Maria in de loop der eeuwen minder koninklijk is geworden, maar zeker niet minder geliefd.

Charles Caspers

Grietje Dresen

De tweede inleiding verzorgt dr. **Grietje Dresen** (Radboud Universiteit Nijmegen) met als titel ‘*Geleid ons door het leven – Mariabeelden langs mijn weg*’. Zij staat stil bij de Mariabeelden die haar vergezeld hebben, van haar katholieke jeugd in de jaren vijftig, via feministische theologie in de jaren zeventig, tot haar werk als geestelijk verzorger en religiewetenschapper nu. Zij staat stil bij de vraag waarom Maria zoveel mensen blijft aanspreken, ook wanneer zij niet (meer) kerkelijk zijn? Blijkbaar is Maria globaal herkenbaar en lokaal – in en door haar vele gestalten – als symbool van liefde, eenvoud, trouw en nabijheid. Voor velen ontgroeit zij zo de kerk. Is dat erg, of kunnen mensen ook onder geleide van Maria de weg naar God vinden. Tot slot nodigt zij uit om zelf eens na te gaan welke Mariabeelden jou begeleiden op je weg.

Wiel Logister smm

Met als titel ‘*Mariaverering, een thema con variazione*’ vertelt prof.dr. **Wiel Logister smm** (em. hoogleeraar Theologische Faculteit Tilburg) allereerst hetgeen de Keulse notaris Adam Widenfeld in 1673 (geboortjaar van Montfort) in zijn boekje ‘Heilzame vermaningen van de Maagd Maria aan het adres van haar onwijze vereerders’ te berde brengt. Voor hem moet Maria hoog worden geacht, omdat zij de Zoon van God heeft ontvangen en gedragen, maar dat wil niet zeggen dat zij van goddelijke aard is. Voor hem is Jezus de enige middelaar tussen God en de mensen. Hij waarschuwt er tegen, dat een eenvoudig gebed tot Maria zou volstaan om in de hemel te geraken. Montfort moet dit boekje hebben gekend. In zekere zin kun je zijn 15 eerste Mariacantieken zien als een reactie op de zienswijze van Widen-

feld. Montfort legt in deze cantieken de nadruk op de verbondenheid tussen Maria’s hart en dat van Jezus; zij delen elkaars vreugde en smart. De ware Mariavereerder gaat daarin met hen mee. Niet voor niets gaan de eerste Mariacantieken over de hartslag van Jezus en Maria, in de hoop dat daardoor ook het hart van hun volgelingen geraakt wordt en in beweging komt. Montfort wil de emoties niet uitsluiten, maar uitzuiveren en opnieuw ijken op de deugden die Jezus en Maria in wisselende omstandigheden van het leven hebben ontplooid. De cantieken uit de laatste jaren van Montfort worden bepaald door een sfeer van tederheid, zachtmoedigheid en hartelijkheid. Het leven gaat blijmoedig zingen als het wordt geraakt door de menslievendheid van God, Jezus en Maria. Echte Mariaverering leidt tot een gediensstige grondhouding die meekomt met het geloof, de hoop en de charité van God. Mogelijk dat Maria in een tijd van godsverduistering door haar gelovig zijn en handelen ons laat zien hoe, waar en wanneer we God op het spoor komen. Want laat zij dat door haar deugd en reactie op wat om haar heen gebeurt niet zien?

Frans Bullens

Als afsluiting van het ochtendprogramma worden 4 van de 10 *Mariacantieken* gezongen die door een dubbelkwartet op CD zijn gezet. Andries Govaart heeft deze cantieken vanuit het Frans vertaald en Frans Bullens heeft ze op muziek gezet. Nu laten Sonja, Monica, Martin, Remon, Marcel en Arjan met begeleiding van Paul (klarinet) en Frans Bullens (piano) de cantieken ‘Tot Maria’, ‘Hulp bij omkeer’, ‘Kom mij te hulp’ en ‘Onder uw hoede, Maria’ horen. Verstillend en enthousiasmerend tegelijk!

Vervolgens de lunch in het gebouw waar vanmorgen ook het aanmelden heeft plaatsgevonden. Een ideale plek en moment om met elkaar in gesprek te gaan en te bekijken of eerdere uitgaven van Wiel Logister 't waard zijn aan te schaffen. De CD-box, waarvan zopas een viertal kanticen te horen waren, is te koop. Ook de partituren, waaronder een vereenvoudigde partituur voor samenzang.

Het is 13.30 uur als twee rondes van 5 **workshops** beginnen.

en achterhaald of Maria vandaag kan helpen om tot een positieve en inspirerende Godsbeleving te komen.

'Maria: lieve moeder en/of rebelse meid', In deze workshop onderzoekt **Ko Schuurmans** met de deelnemers de mogelijkheden van een Mariabedevaartplaats voor gelovigen onderweg.

In de workshop *'Wie verkondigt wat zij doet'* deelt **Andries Govaart** met de aanwezigen uitgangspunten en struikelblokken bij het vertalen van canticen van Montfort, nrs. 75, 79, 145 en 26.

Andries Govaart

Yvonne van de Akker-Savelberghs

'De Bijbelse Maria', **Yvonne van de Akker-Savelberghs** verheldert in deze workshop het Magnificat, zoals dat in het evangelie van Lucas staat, in samenhang met wat o.a. Dante, Luther en Bonhoeffer hierover hebben geschreven. Met de inbreng van de deelnemers wordt verhelderd

Ko Schuurmans

Marie-José Dusseldorp

‘Weglopen met Maria in de gevangenis’. **Marie-José Dusseldorp** vertelt dat gedetineerden inderdaad weglopen met Maria. Het aansteken van een kaarsje is één van de belangrijkste redenen om de kerkdienst bij te wonen. Icoon of beeld van Maria biedt gedetineerden woordeloos een blik in hun leven. Maria roept iets van thuis op, veiligheid, beschutting, een goede moeder, oma, en dat in die onveilige omgeving van de gevangenis.

‘Maria, krachtdagen’. **Marian Geurts** laat zien dat de vroomheid voor Maria vele rituelen en devoties

Marian Geurts

kent. Met de deelnemers verkent zij nieuwe manieren van Maria-vroomheid met als uitgangspunt het idee van de ‘krachtdagen’ zoals zij die met Rebecca Schoon heeft ontwikkeld. Zij zoekt in op de mantel van Maria en het ritueel van de kroning van Maria ter heling.

Om 15.45 uur vindt de plenaire afsluiting plaats in het auditorium waar de inleidingen zijn gehouden. Prof.dr. **Jozef Wissink** (em. hoogleeraar Tilburg School of Catholic Theology) staat stil bij de vraag of Maria een eigen en grotere rol kan spelen in tijden van Godsverduistering. Is dat de bijbelse Maria, de volkse Maria? Hij gaat na wat zoal in de 3 inleidingen en in de workshops te berde is gebracht. Uit al wat gezegd is blijkt dat het van wezenlijk belang is dat wij als gelovigen hoofd en hart altijd verbonden houden. Hij pleit voor ‘open orthodoxie’: trouw geloven en wel alle vragen tot je toelaten, sterke identiteit die nieuwsgierig blijft om te

blijven leren en je vragen te stellen. In een zwak en sterk geloof tegelijk moet Maria haar eigen plaats houden en krijgen. Mariavering kent vele tijdgebonden vormen. Dat betekent dat ze kunnen verdwijnen, maar ook dat ze kunnen terugkeren.

Jozef Wissink

Vervolgens krijgt **Peter Denneman smm**, provinciaal overste van de montfortanen, het woord. Hij laat weten dat hij tevreden is met de inleidingen en workshops. Daarin heeft ieder op eigen wijze Maria en onze betrokkenheid op haar belicht. Hij dankt Arnold Smeets, de dagvoorzitter en degene die dit symposium in de steigers heeft gezet en uitgewerkt tot wat het vandaag is geworden.

Hij is ook dankbaar, vooral vanwege

het verschijnen van het 4de boek van Wiel Logister in de lijn van de spiritualiteit van God. Volgens hem laat Wiel in dit boek duidelijk zien dat Maria en Mariaverering heel wat meer is dan een devotioneel gebeuren. *Mariaverering* –citaat uit het boek (blz. 101)- *gaat samen met de diaconale grondhouding die meekomt met het geloof, de hoop en de charité van God. Mariaverering roept ons op Gods betrokkenheid op mensen gestalte*

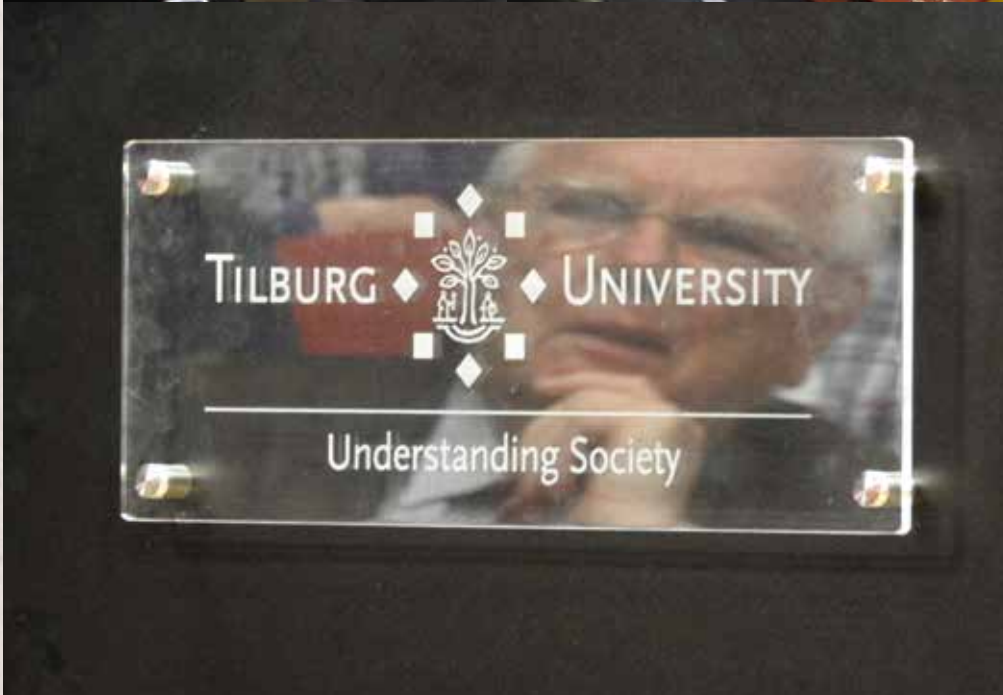
te geven in het leven van alledag. Vervolgens reikt hij het boek 'Maria en Mariaverering in cantieken van Montfort' uit aan de auteur: Wiel Logister smm.

Het is tegen halfvijf als de dagvoorzitter ieder bedankt voor de deelname, goede thuisreis wenst en deze boeiende en inspireerde dag sluit. ■

Arnold Smeets

Dan staat de schijnwerper op Andries Govaart, die de cantieken zo heeft vertaald dat ze gezongen kunnen worden en op Kees van Mechelen die de cantieken op CD heeft vastgelegd. Zij ontvangen de CD-box 'Mariacantiken van Montfort'. Wegens werkzaamheden elders moest de componist Frans Bullens eerder weg. Tot slot wordt boek en CD-box overhandigd aan Jasper Jaspers, die deze dag de foto's heeft gemaakt en alle publicaties van de montfortanen vormgeeft.

Onze jubilarissen

Marian Claeren

8 maart 2019 Ben Faas 50 jaar priester

Ben is geboren in 1943 in Kampen. Hij wordt montfortaan in 1963 en studeert na zijn priesterwijding theologie aan de universiteit in Nijmegen. In 1969 vertrekt Ben naar Phalombe in Malawi. Hij wordt gevraagd voor het internationaal grootseminarie in Kampala en later in Mbarara, Oeganda. In 1993 komt hij terug naar Nederland en richt zich op bezinningswerk in Nijmegen en Griendtsveen. Tevens is hij pastor daar. Hij woont nu in Nijmegen.

8 maart 2019 Peter Hoogland 50 jaar priester

Peter is geboren in 1941 in Haarlem en wordt montfortaan in 1962. In 1970 krijgt hij zijn benoeming voor Indonesië. Peter werkt er 31 jaar en komt in 2002 terug naar Nederland, waar hij een nieuwe woon/werkomgeving vindt in Almelo bij De Wonne, een huis voor hen, die tijdelijk onderdak nodig hebben. De vaste bewoners begeleiden hen en zorgen dat ze weer op de been komen. Sinds 2016 woont Peter in de gemeenschap van Schimmert.

8 maart 2019 Jan Bos 60 jaar priester

Jan is geboren in 1931 in Klimmen. In 1953 wordt hij montfortaan. Na zijn priesterwijding krijgt hij een benoeming voor Isangi in Congo. Hij werkt er in het pastoraat en als schooldirecteur in Loleka tot 1964. Tijdens de rebellie is Jan op vakantie in Nederland en werkt tijdelijk in het pastoraat in Den Haag. In 1966 kan hij terugkeren naar Congo, naar Lokutu en blijft daar ruim 30 jaar als schooldirecteur, in het pastoraat en als provinciaal vicaris. In 1998 keert Jan terug naar Nederland en vindt een baan als pas-

tor in Hambos en Lückerreide, waar hij in december 2018 afscheid neemt. Daarna verhuist hij naar de gemeenschap van Schimmert.

27 maart 2019 Gir Op 't Veld 70 jaar priester

Gir is geboren in 1923 in Roermond. Hij wordt montfortaan in 1943. Na zijn priesterwijding is zijn inzet nodig als leraar op het kleinseminarie in Rotselaar (België), vervolgens een jaar in Voorschoten en sinds 1956 in Schimmert, als prefect en overste. In 1973 is hij pastoor van de St. Remigius-parochie in Schimmert en in 1994 ook van de St. Hubertus parochie in Genhout. In 1994 gaat Gir met pensioen, maar is inmiddels de overste van de gemeenschap Schimmert met de meeste dienstjaren: meer dan 50! ■

Nieuws uit de wereldwijde congregatie

In overleg met het generaal bestuur is besloten naast het noviciaat in Montfort-sur-Meu te starten met een 2e Europese opleiding en is het noviciaat in Santeramo, Colle **Italië** heropend. Er hebben zich drie kandidaten gemeld: 2 uit Italië en 1 uit Kroatië. Luciano Nembrini is novicenmeester en Alfio Mandelli zijn assistent. In Rome zijn vier postulanten gestart met het prepostulaat: 2 uit Polen, 1 uit Bosnië-Herzegovina en 1 uit Italië.

Op 1 oktober 2018 benoemt generaal overste, Luiz Stefani, het nieuwe bestuur van de **Engelssprekende Afrikaanse generale delegatie**. Als overste is herbenoemd: Felix Phiri. Raadsleden zijn Paul Lonely Mashonga, Charlie Beirne en Samuel Paul Satiele.

Omdat Felix Mabvuto de plaats van Rozario Menezes ingenomen heeft bij het generaal bestuur, moest een ander overste benoemd worden voor deze delegatie. Op 23 november benoemd de generale overste Paul Lonely Mashonga (1977) als overste.

Op 10 oktober 2018 heeft paus Franciscus Rozario Menezes (1969) benoemd tot bisschop van het bisdom Lae in **Papoea Nieuw Guinea**. Rozario is geboren in Viragpet, Karnataka in India. Hij wordt montfortiaan in 1992 en priester in 1999. Hij is geen vreemde in Papoea Nieuw Guinea, waar hij werkt vanaf 2000, totdat hij gekozen wordt als lid van het generaal bestuur in mei 2017.

Op 27 oktober 2018 benoemt paus Franciscus confrater Rui Manuel Sousa Valerio (1964) als legerbischop van **Portugal**.

Op 8 november 2018 benoemt generaal overste Luiz Stefani Amilcar José Alves Tavares (1962) tot overste van de generale delegatie **Portugal**. Raadsleden zijn Luis Oliveira Ribeiro Pereira, Carlos Miguel José Vieira en Luis Manuel Rodrigues Ferreira. Het nieuwe bestuur start op 1 januari 2019.

Generaal overste Luiz Stefani benoemde op 13 november 2018 Norwyn Baydo (1975) als overste van de generale delegatie van de **Filippijnen**. Raadsleden zijn Paul Arnel Lucero en Santiago Casing. Hun termijn van 3 jaar gaat in op 1 januari 2019.

Bruno Randrianasolo Kiky

Bruno Randrianasolo Kiky (1968) is op 21 november 2018 herbenoemd als overste van de vice-provincie **Madagascar**. Zijn raadsleden zijn Achille Ramiandrisoa Lanto Tahiana, Séraphin-Marie Razafisoaniaina, Denussein Johanson Tsimiasa en Crescent Robert Rafamantanantsoa. Hun termijn is dezelfde dag ingegaan.

Op 23 november 2018 benoemde pater generaal Luiz Stefani Joseph Joseph (1964) tot overste van de vice-provincie **India** voor drie jaar. Zijn raadsleden zijn Jerome Gonsalves, Selvakumar Dominic, Reny Joseph Punnappanal en Kiran Babu Jalagam. Hun mandaat gaat in op 1 januari 2019.

Driebesturenoverleg op topniveau

Op 6 januari 2019 kwamen in Rome de drie door Montfort gestichte congregaties bij elkaar: de dochters der Wijsheid; montfortanen en broeders van St. Gabriël. Er werd gesproken over de toekomst. De zusters gaan hun entiteiten groeperen per werelddeel. De montfortanen vertellen over het montfortaans jaar per werelddeel. Ook de broeders gaan hun entiteiten hergroeperen. Ze vertelden ondermeer, over een nieuwe provincie Oost-Afrika, hun werk in het onderwijs en op het gebied van Vrede en Gerechtigheid. Er is ook gesproken over het montfortaans erfgoed in Frankrijk.

Algemene Vergadering Generale delegatie België

Generaal overste Luiz Stefani en raadslid Marco Pasinato waren op 5 en 6 december 2018 Genk aanwezig bij de Algemene Vergadering. Congolees missionaris, Ghislain Kaven-divwa, werd welkom geheten. De generaal vroeg de montfortaanse aanwezigheid in Europa niet te laten verdwijnen. Jan Tachelet sprak over de mogelijkheden montfortaanse spiritualiteit levend te houden en de financiële situatie te verbeteren.

Vervolgens werd Jos Van den Bergh herkozen als delegatieoverste voor 3 jaar met raadsleden Karlos de Maegd en Jef Scheepens.

Luiz Stefani en Arnold Suhardi vlogen op 5 februari van Rome naar Brazilië. Ze startten met een bezoek aan de parochie waar o.a. Leo Muit-

Luiz Stefani, mgr. Sergio Colombo, Arnold Suhardi, Pee de Waard

Zendingsjaar in Latijns-Amerika en de Cariben

De eerste missie van het generaal bestuur, in Latijns-Amerika en de Cariben is van start gegaan, zoals tijdens het generaal kapittel in 2017 (uitdaging 6) is afgesproken: 'een fysieke, nuttige en effectieve aanwezigheid van het generaal, dichtbij de entiteiten.'

Marco Pasinato en Wilmick Jean-Charles vertrokken op 7 januari naar Peru. Zij bezochten hun confraters in de parochies, het Montfortcentrum in Ñaña en het Latijns-Amerikaanse postulaat in Lima. De 2 raadsleden spraken met iedere confrater, vierden mee en gingen voor bij het zilveren jubileum van de delegatie Peru/Argentinië/Ecuador van de dochters der Wijsheid.

Er was ook nog tijd voor een ontmoeting met de montfortaanse associés in Peru. Tot slot verzorgden Marco en Wilmick een retraite (van 21-25 januari), eindigend met de algemene vergadering van de delegatie (van 28 januari tot 1 februari).

tjens, Piet Schoen, Peter Stevens, Math Vroemen en ook Luiz Stefani gewerkt hebben. Vandaaruit werd een bezoek gebracht aan Pee de Waard in het heiligdom van O.L.V. van Volkeren in Atibaia. Ze spraken er met parochie-vrijwilligers en hadden een vergadering met mgr. Sergio Colombo.

Op 10 februari 2019 bezochten Luiz en Arnold Antoon van Noije op de Sitio Agar in São Paulo, Brazilië. In Minas Gerais, waar o.a. Albert Défèsche werkte, spraken ze met de vrienden van Montfort van de Montfort-parochie in Pass en in João Monlevade met de montfortaanse associés in deze regio. Marco en Wilmick bezochten hun confraters in Ecuador. Ze gaven een samenvatting

van de montfortaanse spiritualiteit aan de associés van Machala, vierden het feest van O.L.V. van Lourdes met de dochters der Wijsheid in Quito en spraken met mgr. Selmo Lazarini over de montfortaanse missie. De 2e fase van het zendingsjaar is op 12 maart gestart in Nicaragua. Begin april is het generaal bestuur in Colombia.

Natuurgeweld

Half maart ontvingen we vanuit Indonesië en Malawi een noodkreet. In Indonesië gaat het om een beperkt gebied in West Maggarai op Flores, waar aarde ging schuiven en hele opbrengsten van het land verloren zijn gegaan. Montfortanen proberen zoveel mogelijk steun te bieden aan de mensen in het noodgebied.

van het land. In Sitima-parochie gerund door onze confraters, bijvoorbeeld, zijn naar schatting meer dan

80 huizen ingestort, waardoor mensen toevlucht zoeken in de kerken. Een heel dorp is getroffen en 160 gezinnen zijn opgevangen in onze kerk in Admarc.'

Het provinciaal bestuur van de Nederlandse montfortanen heeft een behoorlijke bijdrage gestuurd. Mocht u willen helpen, dan kunt u geld overmaken op NL50 RABO 0155 001 469 t.n.v. missieprocure montfortanen, o.v.v. 'natuurgeweld'. Dan zorgen wij dat het naar de betreffende gebieden gaat. ■

In Malawi gaat het om een veel groter gebied, zelfs in de Nederlandse pers waren beelden ervan te zien. De overste van de Afrikaanse Engelsprekende montfortanen schrijft:

'Volgens berichten is het aantal mensen dat is omgekomen gestegen tot 45, terwijl het aantal getroffen mensen nu bijna 500.000 bedraagt. Naar schatting 30.000 van hen zijn dakloos. In een rapport van 9 maart heeft het Bureau van de Verenigde Naties voor Coördinatie van Humanitaire Aangelegenheden (OCHA) aangegeven dat 13 districten zijn getroffen: Chikhwawa, Thyolo, Mulanje, Zomba, Machinga, Chiradzulu, Balaka, Nsanje, Neno, Blantyre, Phalombe, Mwanza, allemaal in de zuidelijke regio, en het district Dedza in de centrale regio. Voedselschaarste, veroorzaakt door langdurige overstromingen, bedreigt meer dan een derde van de 19 miljoen inwoners

Boek over oud-montfortaan Joep Kreukels

Joep komt in 1950 naar Ste Marie. Hij legt zijn eerste geloften af op 8 september 1959 in Meerssen en wordt op 27 maart 1965 priester gewijd. In 1970 verlaat hij de congregatie. Joep trouwt en krijgt twee kinderen.

In *Mijn vader was priester* gaat Katja Kreukels op zoek naar het priester-verleden van haar vader. Ze reist terug naar de tijd toen 95 procent van de Limburgse bevolking katholiek was en vertelt het verhaal van de oudste zoon die in het klooster treedt. Een wereld van rozenhoedjes, priesterspeelgoed, heiligenverering en wonderen. Een bevoogdende wereld die langzaam afbrokkelt. Ze trekt langs kloosters en kerken, gaat op bezoek bij de laatste paters, vliegt met haar vader naar IJsland, waar hij missionaris was, en verzamelt de brokstukken van de oude zuil.

Katja Kreukels – *Mijn vader was priester*
ISBN 978 90 214 1685 4 / € 21,99
Ook als e-book / Verschijnt 7 mei 2019

Wijzertjes

Overleden

Op 31 oktober 2018 overlijdt in zijn woonplaats Gerwen oud-montfortaan **Piet Loonen**. Hij wordt 75 jaar. Piet komt in 1956 naar Ste Marie, legt op 8 september 1964 zijn eerste geloften af in Vroenhof. Na zijn studie in Oirschot verlaat hij in 1972 de congregatie.

Jeu Jenniskens

overlijdt op 3 november 2018 in het ziekenhuis in Sittard. Hij is 77 jaar en 57 jaar montfortaan. Jeu wordt priester gewijd op 6 april 1968. Hij krijgt een benoeming voor Malawi, waar hij tot 1988 werkt en daarna in Oeganda voor een noviciaatsproject. Voor een hartoperatie keert hij naar Nederland terug en wordt voorzitter van de Bond Zonder Naam. Na zes jaar is Jeu pastor in Ysselsteyn Lb tot hij gekozen wordt als generaal assistent, met standplaats Rome. Heeft hij voor de Bond Zonder Naam heel Nederland doorgereisd, nu reist hij de wereld over! In 2011 komt hij naar de gemeenschap Schimmert en wordt provinciaal econoom. Na een kort ziekbed overlijdt Jeu.

In Heverlee (België) overlijdt op 14 november 2018, op 94-jarige leeftijd, **Luc Moessen**. Hij is 74 jaar montfortaan. In 1937 komt Luc naar het kleinseminarie in Rotselaar (B) Hij legt er op 8 september 1944 zijn eerste geloften af. Van 1945 tot 1950 studeert hij op het grootseminarie in Oirschot. Op 28 maart 1950 wordt Luc priester gewijd. Vervolgens studeert hij Theologie en Schriftuur in Rome tot 1955, waarna hij direct les gaat geven in Oirschot totdat hij gekozen wordt tot overste en regionaal in Leuven. Na 2 jaar predicatie in Genk wordt hij studieprefect en leraar in Kessel-Loo tot 1973 en dan wordt hij schoolpastor voor Meche-

len en Genk vanuit Winterslag. Hij blijft er wonen en assisteren tot 2016, als hij verhuist naar Heverlee.

Op 12 december 2018 overlijdt **Jan Leistra** in Schimmert. Jan is 89 geworden en 68 jaar montfortaan. Op 11 maart 1956 is hij priester gewijd. Zijn werkzaam

leven brengt hij door in Portugal, eerst in de opleiding in Fatima. Hij is er leraar, prefect. Vanaf 1963 vervult Jan functies binnen de entiteit als overste en econoom, o.a. vanuit Juncqueira, Loures, Lissabon en voornamelijk Fatima. In 2008 keert hij terug naar Nederland en vindt een thuis in de gemeenschap van Schimmert.

In Meppen/Ems (Duitsland) overlijdt op 21 december 2018 **Helmut Drove**. Helmut wordt 87 jaar. Na een opleiding op het gymnasium bij de Spiritijnen in Menden (Duitsland) gaat Helmut in 1951 naar Rheydt (D). Na het noviciaat in Meerssen legt hij zijn eerste geloften af op 8 september 1953. Hij wordt priester gewijd op 27 juni 1959 in Oirschot. In 1960 wordt hij naar Malawi gezonden, naar Neno, Limbe, Njuli, Gambula en Nazombe. Om gezondheidsredenen keert hij terug naar Duitsland in 1973. Hij werkt als pastoor en voltooit een opleiding voor bejaardenverzorging. Na een hersenbloeding overlijdt hij in het ziekenhuis in Meppen.

Op 23 december 2018 overlijdt **Harrie Stoffelen** in de Plataan in Heerlen. Hij is 71 jaar. Hij komt in

1960 naar de vakschool in Bunde om timmerman te worden. Op 19 maart 1966 legt hij zijn eerste geloften af in Vroenhof. De missie lokt, maar er ligt veel werk voor Harrie in Oir-

schot. Uiteindelijk vertrekt hij in 1969 naar Malawi, naar Nantipwili. Hij werkt in de zagerij, in de Montfort-garage in Limbe en is overste en raadslid. In 1999 woont en werkt hij in de garage in Limbe. In 2014 keert Harrie om gezondheidsredenen terug naar Nederland. Na een lang ziekbed is hij overleden in de Plataan in Heerlen.

Op 5 januari 2019 overlijdt in Tilburg **Jo Frissen** (76). Hij komt in 1954 naar Ste Marie en legt zijn eerste geloften af op 8 september 1963 in Meerssen. In 1966 treedt Jo uit de congregatie.

Op 25 januari 2019 overlijdt in Schimmert **Frans Luiten**. Hij wordt 74 jaar. Frans komt in 1956 naar Schimmert en legt op 8 september 1964 in Meerssen

zijn eerste geloften af. Na zijn opleiding in Oirschot wordt hij priester gewijd op 17 mei 1970 in Hoensbroek door mgr. L. van Kessel, bisschop van Sintang en montfortaan. Na een pastoraal jaar in Tilburg krijgt Frans in 1971 zijn benoeming voor Indonesië. Hij werkt in Sejiram, Benua Martinus, Sintang en Bika. In 1994 keert Frans terug en wordt aalmoezenier voor de Luchtmacht, gestationeerd bij Afcen in Brunssum. Vanaf 2000 tot 2009 werkt hij als pastor in het Academisch Ziekenhuis Maastricht. Daarnaast assisteert hij in Schimmert e.o. tot de ziekte Parkinson hem verhindert voor te gaan. Op 25 januari 2019 overlijdt Frans op zijn kamer in Schimmert.

Sjef Buur overlijdt op 7 maart 2019, zijn 87e verjaardag, in zijn huis in Goirle. Sjef is oud-leerling van Ste Marie (1945-1952), jarenlang lid van de Financiële Commissie en trouw bezoeker van montfortaanse activiteiten. Sjef was getrouwd met Loes, vader van 2 zonen en opa van drie kleinkinderen.

Op 9 maart 2019 overlijdt **Louis Moors**. Hij wordt 91 jaar en is 69 jaar montfortaan. Hij wordt geboren op 11 januari 1928 in Opglabbeek (B). In 1941 komt Louis naar het kleinseminarie in Rotselaar (B). Na de studie filosofie en theologie in Oirschot wordt Louis op 20 maart 1955 priester gewijd. Hij wordt benoemd tot leraar op het Montfortcollege in Rotselaar. In 1957 wordt hij proost van de Katholieke Studenten Actie, in 1973 provinciaal econoom en in 1985 missieprocurator. In 1991 gaat Louis met pensioen en kan hij zich volledig wijden aan zijn geliefde tuin in Rotselaar.

In Rösrath overlijdt op 14 maart 2019 **Willi Vater**. Hij legt zijn eerste geloften af op 8 september 1954. Op 27 maart 1960 wordt Willi priester gewijd in Oirschot. Hij wordt benoemd als kapelaan voor de St. Elisabeth-parochie in Bonn. In 1961 is hij nodig als prefect en leraar in Rheydt. 5 Jaar later begint Willi als kapelaan in Marienheide en

godsdienstleraar, een jaar later wordt hij pastoor, overste, regionaal en econoom. Vanaf '91 is hij ruim 10 jaar hoofd van de pastorale dienst Huwelijk en Gezin van het Aartsbisdom Keulen. Na een sabbatjaar wordt hij parochiepriester in Bonn. Om gezondheidsredenen verhuist hij naar de parochie Rösrath, waar hij nog jaren assisteert. Vorig jaar moest hij verhuizen naar het zorgcentrum aldaar.

Jules (Egidius) Habets overlijdt op 7 april 2019 in Schimmert. Jules wordt geboren op 29 december 1935 in Wjlre. Na het kleinseminarie in Schimmert legt hij op 8 september 1958 zijn eerste geloften af in Meerssen. Hij wordt priester gewijd op 18 maart 1964 in Oirschot. In 1965 vertrekt Jules naar Malawi, waar hij werkt in Masanjala, Phalombe, Namlenga, Muloza, Mulopwe, Njuli, Mulanje en Thyolo. In 1994 wordt hij gekozen als regionaal overste,

woont Nantipwili en werkt als pastoor in Thyolo. In 2001 keert Jules terug naar Nederland en vindt een thuis in de gemeenschap van Schimmert, waar hij overlijdt.

Verhuizingen

Op 21 september 2018 is **Ben Faas** verhuisd naar Aqua Viva in Nijmegen, waar hij 24-uurs zorg krijgt. Bovendien woont hij dicht bij zijn zussen. Op 2 december heeft hij afscheid genomen van zijn parochie in Griendtsveen met een indrukwekkende viering.

Op 8 november 2018 is **Jan van Loo** verhuisd naar de gemeenschap Schimmert.

Begin januari 2019 is **Jan Bos** vanuit Kerkrade naar Schimmert verhuisd, en zo ook vanuit de Belgische generale delegatie naar de Nederlandse provincie. Half december heeft Jan afscheid genomen van zijn pastorale functie in Kerkrade.

Op 19 februari 2019 is **Jacob Sijm** (90) gestopt als assistent in het zorgcentrum Saenden in Zaandam. ■

Uitgaven

Via de website www.montfortanen.nl zijn alle publicaties te bestellen. Met een ISBN-nummer kunt u ook naar de boekhandel stappen, dan bestellen zij het voor u. Het op 22 maart gepresenteerde boek *Maria en Mariaverering in de cantieken van Montfort* incl. CD (ISBN/EAN: 978-90-820474-6-2) voor € 17,95. De CD *Mariacantieken van Montfort* is ook los te koop voor € 7,95. Er zijn partituren van de muziek:

• volledige partituur	€	8,-
• koorpartituur	€	5,-
• bij minimale afname van 8 stuks (vrij te kopiëren)	€	30,-
• vereenvoudigde partituur	€	5,-
• vereenvoudigde koorpartituur (samenzang)	€	3,-
• bij minimale afname van 10 stuks (vrij te kopiëren)	€	20,-

Colofon

Dit informatieblad is een uitgave van de Nederlandse montfortanen en verschijnt twee keer per jaar.

Adres

Montfortanen
Vroenhof 87
NL-6301 KE Valkenburg (Lb)
info@montfortanen.nl
www.montfortanen.nl

Ontwerp en DTP opmaak

Yoman Reclame Studio
www.yoman.nl

Drukwerk

Gianotten Printed Media

Gratis abonnement

Als u toevallig deze 'Wijzer' heeft gelezen en u wilt dit periodiek voortaan ontvangen, meldt dit via deze bon of e-mail info@montfortanen.nl.

Naam:

Adres:

Postcode:

Plaats:

Sturen aan:

Redactie "Wijzer"

Vroenhof 87

NL-6301 KE Valkenburg (Lb)